

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **V. Ch.**, zastoupeného JUDr. Ladislavem Hráčkem, advokátem se sídlem Cejl 72, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 19. 5. 2003, č. j. OAM-1104/AŘ-2002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 7. 2004, č. j. 36 Az 715/2003-15,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 19. 5. 2003, č. j. OAM-1104/AŘ-2002 byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2001, č. j. OAM-4425/VL-10-OL2-2001, kterým žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně žalovaný rozhodl tak, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí ministra žalobce citoval obecně řadu ustanovení správního řádu, která správní orgán v řízení porušil a trval na tom, že splnil zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Žalovaný nezjistil úplně a přesně skutečný stav

věci, důkazy, které si žalovaný opatřil nepostačovaly. Odkázal na svoji žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní části správního spisu.

Krajský soud v Brně žalobu zamítl rozsudkem, v jehož odůvodnění uvedl, že v řízení před správním orgánem neshledal vady vytýkané žalobcem ani jiné vady, pro které by měl napadené rozhodnutí zrušit; žalobci byla dána možnost vyjádřit se ke všem důvodům, které ho vedly k odchodu z vlasti a které považoval za podstatné. Žalobce nemá důvodu obávat se jednání, které by naplňovalo podmínky vyplývající z § 12 zákona o azylu. Žalobcem uváděné národnostní problémy na Ukrajině rovněž nemohou být posouzeny jako azylově relevantní důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu, toto konstatování odpovídá i stavu, kdy žalobce měl povolen od roku 1996 v České republice dlouhodobý pobyt a o azyl požádal až v okamžiku, kdy byl policisty zadržen bez dokladů. Ukrajinu, kam se obává vrátit, přitom po roce 1996 několikrát navštívil, což rovněž snižuje věrohodnost tvrzení o pronásledování. Námitky týkající se porušení několika ustanovení správního řádu soud označil za nedůvodné, zvláště za situace, že byly vzneseny toliko v obecné rovině, žalobce nijak nekonkretizoval, jaké důkazy měly být nad rámec důkazů v řízení provedených ještě zajištěny či provedeny. Odvolává-li se žalobce na obsah správního spisu, pak žalobcovy důvody pro udělení azylu jsou zachyceny v protokolu, který s ním byl sepsán, se všemi uplatněnými důvody se správní orgán beze zbytku ve svých rozhodnutích vypořádal.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též stěžovatel) včas kasační stížnost, založenou na důvodu uvedeném v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy na nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Uvedl, že mu krajský soud nesprávně vytýkal nekonkrétnost a obecnost tvrzení, že je na Ukrajině pronásledován z důvodu národnostní nesnášenlivosti. Stěžovatel je přesvědčen, že v předchozím řízení došlo k pochybení správních orgánů, nikoliv stěžovatele, když proces dokazování řídí správní orgán, nikoliv účastník řízení. Krajský soud naopak nevytýkal obecnost a neúplnost důkazních prostředků získaných správními orgány pro posouzení věci. Odkaz na zprávy o dodržování lidských práv na Ukrajině je jako důkazní prostředek nedostačující, soud měl rovněž pro takové pochybení správních orgánů rozhodnutí napadené žalobou zrušit. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce též požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Žalobce v kasační stížnosti uvedl, že dle jeho názoru byly dány důvody k tomu, aby mu byl poskytnut azyl podle § 12 zákona o azylu. Toto tvrzení je třeba odmítnout, neboť ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalobce v průběhu celého správního řízení uváděl cokoliv, co by nasvědčovalo tomu, že žádá o azyl z jiného důvodu, než je legalizace pobytu na území ČR.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že stěžovatelova životní situace na Ukrajině nesvědčí o tom, že by stěžovatel byl pronásledován, případně že by zakoušel odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Stěžovatel ve správním řízení uváděl, že byl několikrát zbit pro svůj ruský původ, toto však nikdy nehlásil policii, neboť by to zřejmě nemělo významu. Bojí se návratu, neboť v zemi je odpor proti ruskému obyvatelstvu. Kdyby se vrátil, mohl by být zabit.

Jak plyne ze správního spisu, stěžovatel byl na Ukrajině vystaven výhrůžkám a fyzickému útoku ze strany soukromých osob. To však nemůže nic změnit na závěru správního orgánu o tom, že jednání těchto osob, vyhrožujících stěžovateli kvůli jeho národnosti, není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel se i přes výhrůžky s národnostním podtextem a fyzické napadení, vůbec neobrátil na policii nebo jiné státní orgány. Jeho vlastní nečinnost, jak uvedl ve správním řízení, však lze z hlediska jeho tvrzení v kasační stížnosti o neschopnosti jeho země původu zajistit mu odpovídající ochranu před pronásledováním ze strany ukrajinských nacionalistů jen stěží akceptovat. Svým jednáním (či lépe řečeno nejednáním) tak stěžovatel státním orgánům vůbec neumožnil k jeho ochraně zasáhnout. Je zákonité, že oběť trestného činu je vždy v nevýhodném postavení vůči pachateli. Musí ale překonat svůj strach z případné další konfrontace s pachatelem a požádat o pomoc příslušné státní orgány, chce-li přispět k tomu, aby pachateli byla další trestná činnost znemožněna. Stěžovatele jistě nelze nutit k tomu, aby podával trestní oznámení; stejně tak si ale on sám nemůže činit nárok na ochranu na mezinárodní úrovni, pokud ani neumožnil státním orgánům vlastní země, aby se jeho věcí zabývaly. Nepokusil-li se získat ochranu prostředky vnitrostátního práva, nemůže mu být poskytnuta ochrana formou azylu: ta je totiž až poslední možností v situaci, kdy všechny ostatní nástroje práva selhaly.

Nelze tak než souhlasit s rozsudkem soudu, že žalobce neuváděl žádné skutečnosti, které by svědčily o přítomnosti důvodů pro poskytnutí azylu podle zákona o azylu.

Námitky, týkající se nepřihlédnutí k zvláštnosti případu stěžovatele, kdy existence národnostní nesnášenlivosti na Ukrajině je rozšířena i mimo oblast Krymu (nikoliv jen na tuto oblast, jak nesprávně tvrdí žalovaný) a žalovaný měl takovou otázku zkoumat již v azylovém řízení a rovněž tak se jí měl zabývat soud v předcházejícím řízení, je námitkou, kterou stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud k ní proto nemohl již přihlížet (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem v tom, že žalovaný provedl dostatečné dokazování ve věci. Správní orgán vycházel v řízení především z žádosti žalobce o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, z protokolů o pohovorech provedených v souladu s § 23 zákona o azylu a z informací o politické a ekonomické situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Z žádné z těchto písemností nevyplynulo, že by žalobce tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu. Ze spisového materiálu bylo rovněž zjištěno, že stěžovatel nebyl nikterak krácen na svém právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění. Podklady pro skutkový závěr učiněný žalovaným, obsažené ve správním spisu jsou pro účely rozhodování o udělení azylu zcela dostačující, skutková podstata ze spisu jednoznačně vyplývá a je konzistentní i s tvrzeními žalobce učiněnými v průběhu správního řízení. Své důvody a svůj myšlenkový postup pak žalovaný náležitě popsal v řádně odůvodněném rozhodnutí.

Soud tedy shledal všechny námitky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné

vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2005

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu